

Milstolpar i svenskt skogsbruk och skogspolicy

Fredrik Ingemarson
Tankesmedjan för Internationella Skogsfrågor

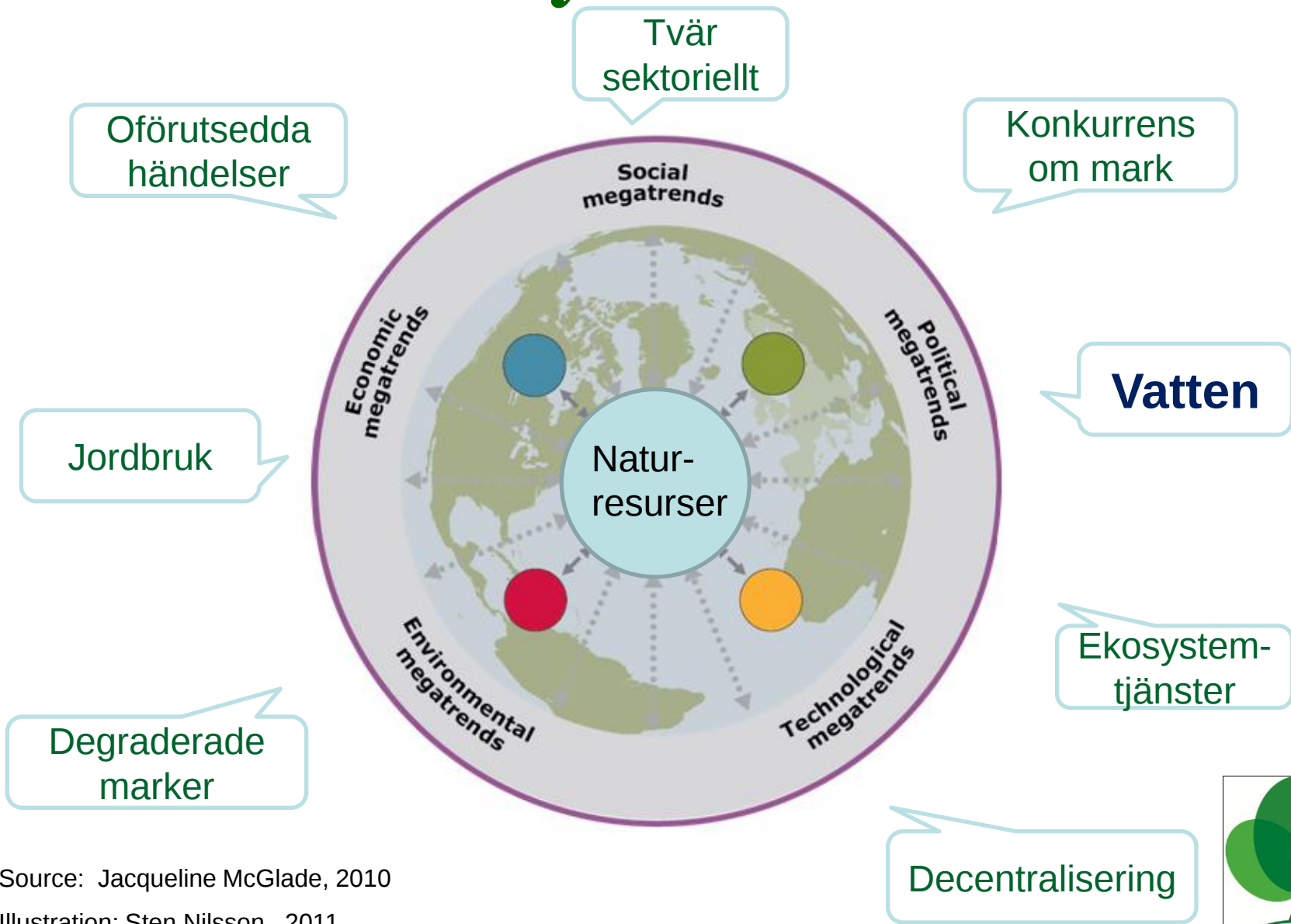

SIFI 2014-2016

- KSLA har överlåtit konceptet för SIFI till Capréolus F.I.
- SIFI är ett program under Capréolus F.I. med Dr. Fredrik Ingemarson som programansvarig
- Finansiering genom externa projekt alternativt projekt och aktiviteter initierade av SIFI

Omvärldsanalys

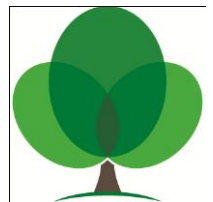
Source: Jacqueline McGlade, 2010

Illustration: Sten Nilsson., 2011

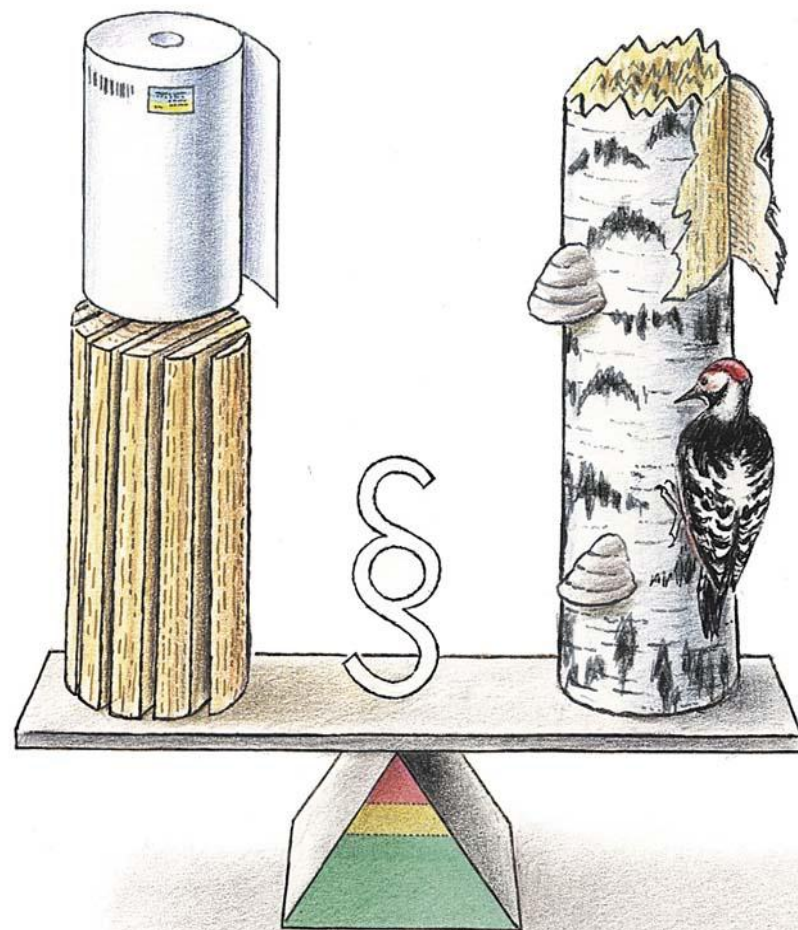
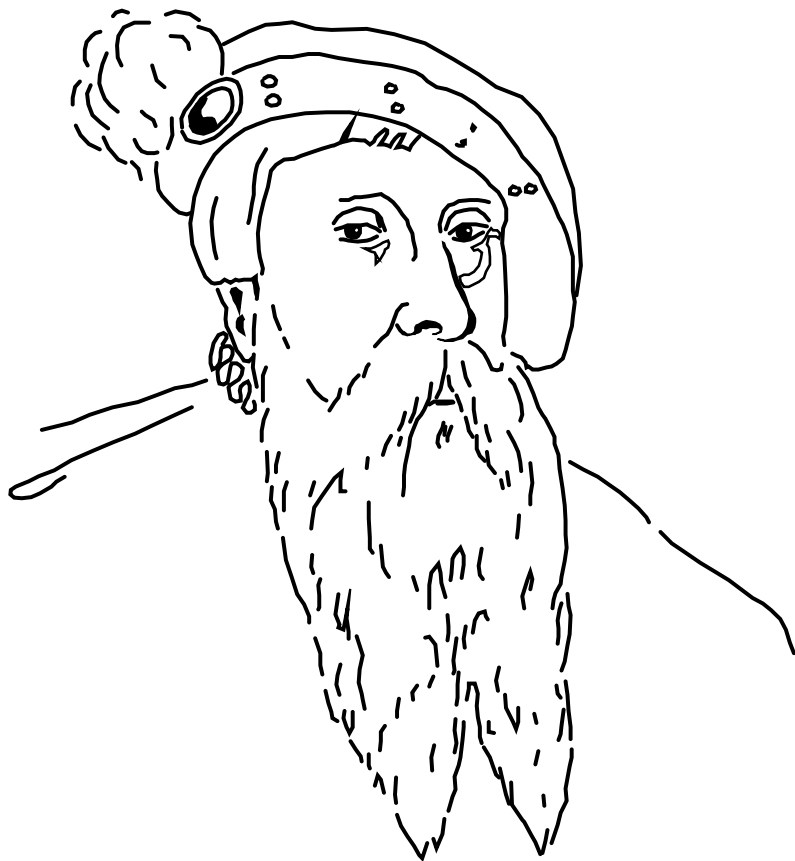

- Export av den nordiska kunskapsbasen

www.sifi.se

Milstolpar i utvecklingen

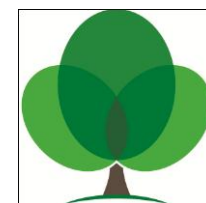

Sustainable Forestry management

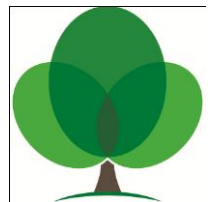
Den svenska modellen

- Det svenska landskapet och skogen har gått igenom en omfattande restaureringsprocess
- Trots lång investeringshorisont, investerar skogsägarna i långsiktig skogsskötsel och naturresursförvaltning

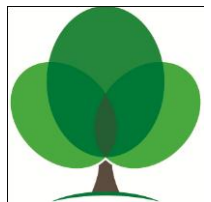
Skogsbruks-modeller

- **Tropical plantation forestry**
- **"South US" - plantation forestry**
- **Canadian (Russian) consession forestry**
- **Swedish/Nordic forestry model**
- **European Forestry model**

Skog och vatten i Sverige

- Boreal skog har andra hydrologiska förutsättningar än tropiska skogar
- Institutionella förutsättningar, tydliga aktörer/policy, förtroende och långsiktighet gäller dock även globalt

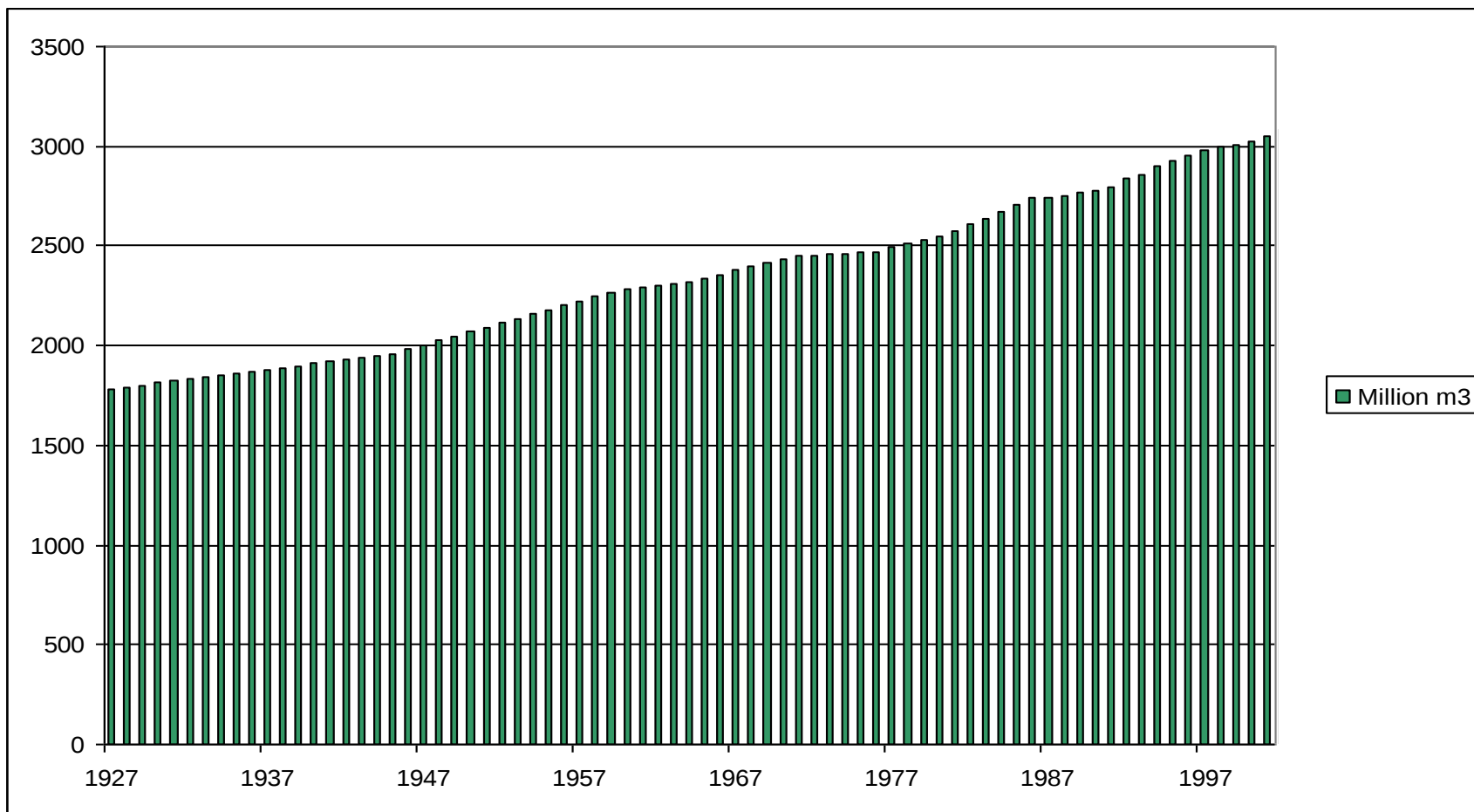

Skogens hydrologiska funktion

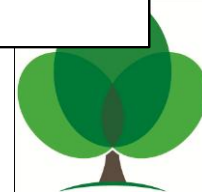
- Landskapsnivå – historiska lärdommar
- Beståndsnivå – nutid
- Skogens påverkan på nederbörd, grundvattennivå och erosion

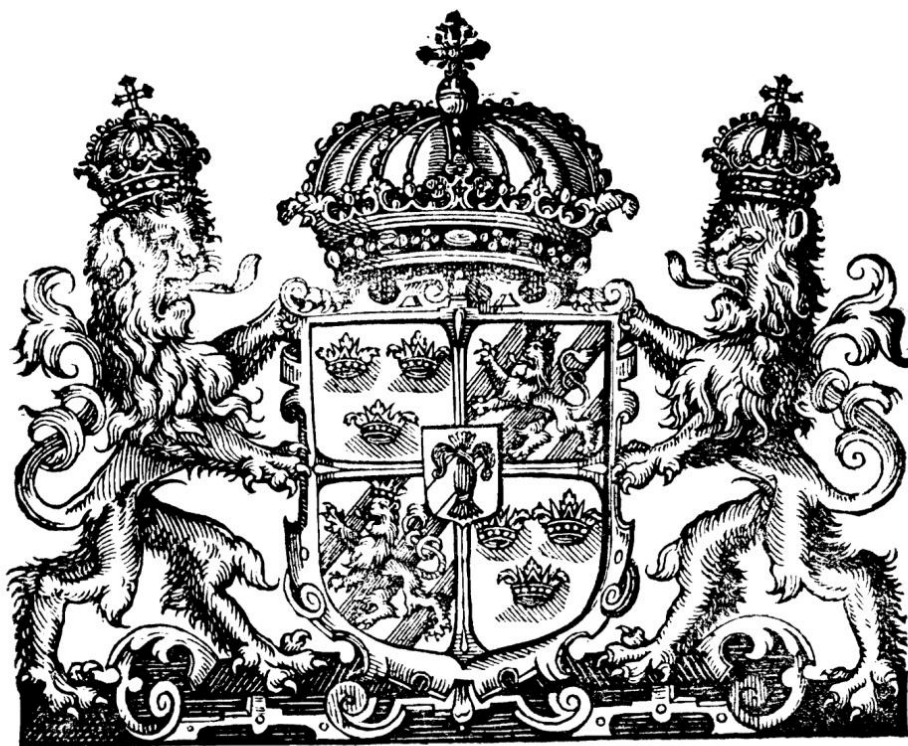
Countrywide general inventory data starting in 1927

Growing stock increased by 60% from 1927 to 2001
In Southern Sweden the increase was 100%

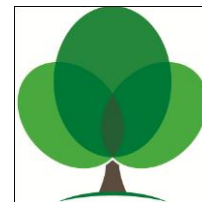

Kongl. May: til Sverige/ etc.
Ordning och Stadga
öffuer allehanda härande Skogzträån i
Rijket och theß Plantering.
Giord på Rijtzdagen i Stockholm/
Åhr
1 6 4 7.

Tryckt i Stockholm hos Henrich Kysser.

Allmänt till
privat ägande:
1650 - 2000

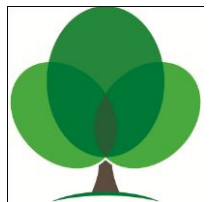
Lärdomar

- Sociala konflikter och ekonomiskt motiverade brott
- Markägande bönder utgör en stark politisk aktör
- Styrmedel som inspirerar ägarna att bygga långsiktigt
- Utbildning och samarbete praktik o forskning
- Inventering och uppföljning
- Tillit och väl definierade roller för aktörerna
- Faserna återspeglas globalt

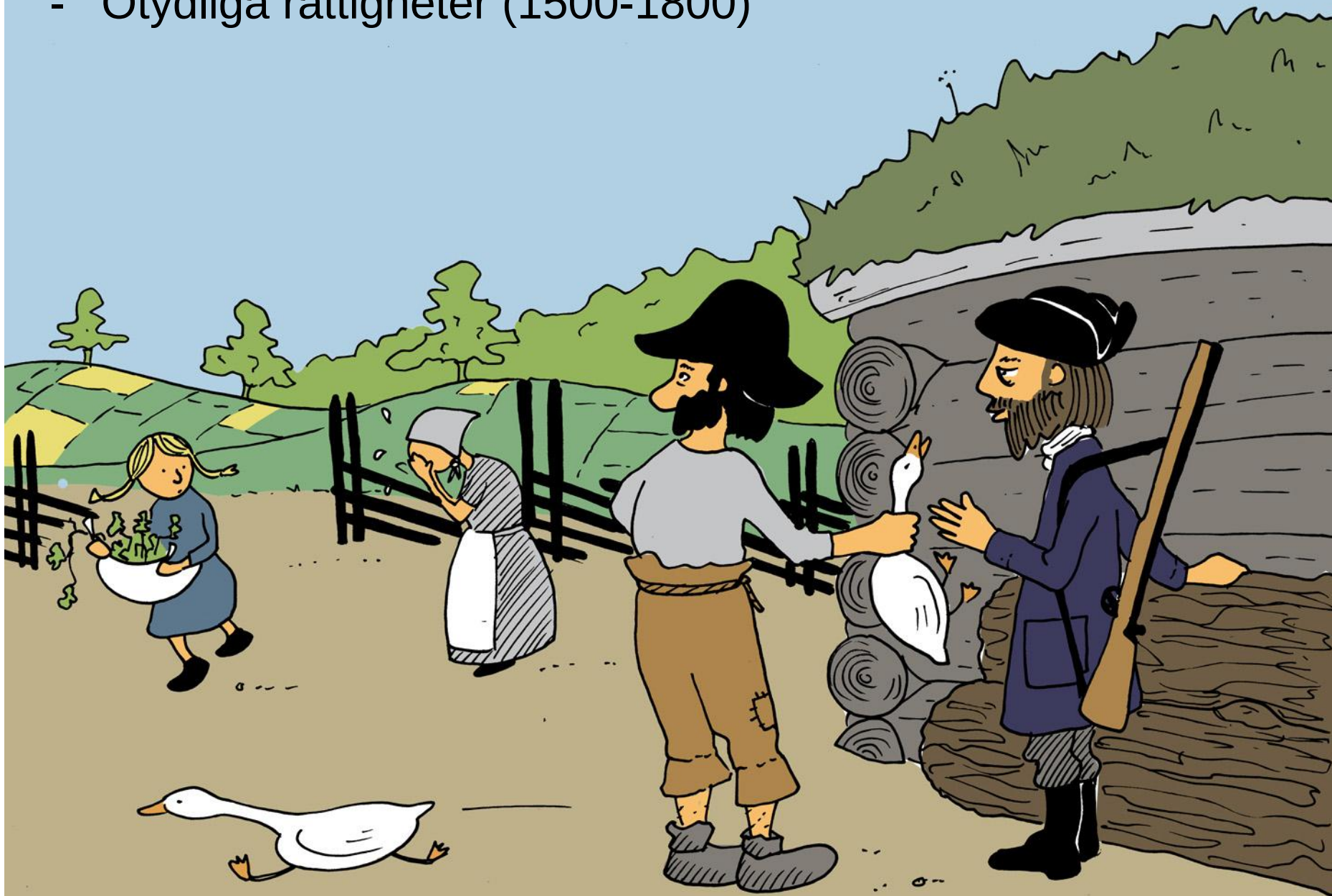

Huvudmålet för privatisering

- Ägarstrukturen reflekterar statens huvudmål med privatiseringen för 200 år sedan
- Hushållsbehov, men inte ekonomiskt värde för skogsprodukterna

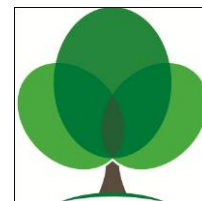

- Otydliga rättigheter (1500-1800)

Traditionella markrättigheter i Sverige (-1650)

- Staten var svag fram till 1500-talet
- Skogsmark brukades i form av allmänningar
- Samerna hade tydliga rättigheter

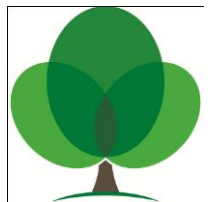
- Medan markreformerna fortskred behöll bönderna sitt inflytande på politiken, men reformerna släpade efter...

P. FORSHED

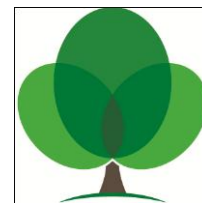
Introducering av privat ägande av skogsmark (1650-1800)

- Begränsningar av traditionella brukanderättigheter
- Privatiseringen framskred långsamt under 1700-talet
- Reformerna släpade efter under processen att omfördela markägandet

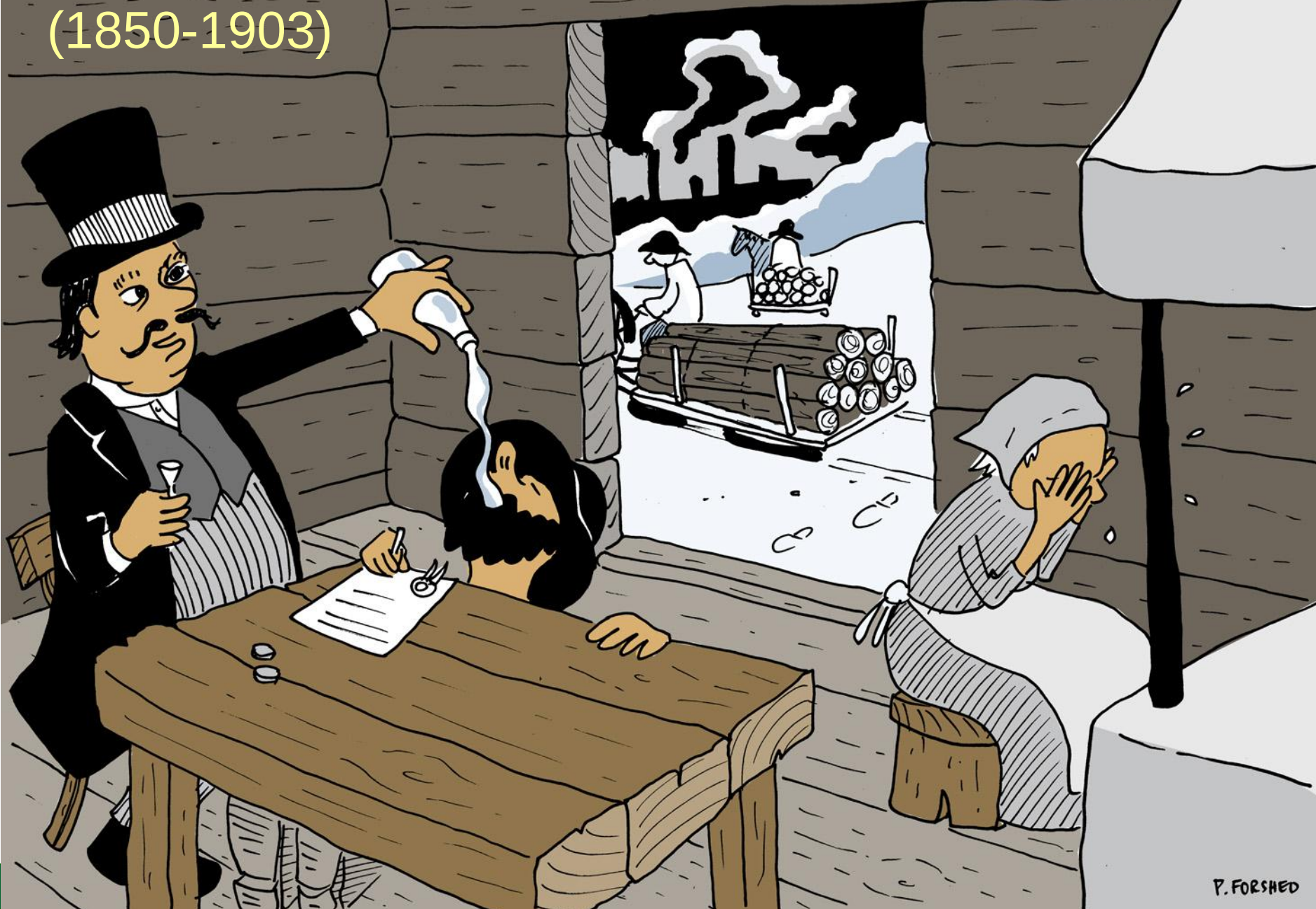

Privatisering av icke-fördelad skog accelererar (1800-1850)

- Privata initiativ ansågs effektivare
- Exponentiella ökningar av fastighetspriser
- Den demografiska utvecklingen ökar de sociala konflikterna och trycket på naturresurserna

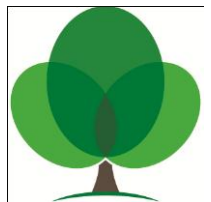

- "The little man" and "the heartless Company" (1850-1903)

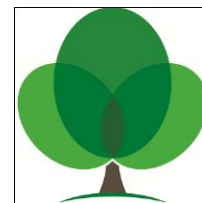
De fulla konsekvenserna av övergången (1850-1903)

- Ökade volymer av exporterade sågade trävaror och massa
- Skogsbolagen närmar sig bönderna för att köpa avverkningsrätter och mark
- Ekonomiskt motiverade brott
- Delvis utarmat landskap

Sågverk- och massaindustri

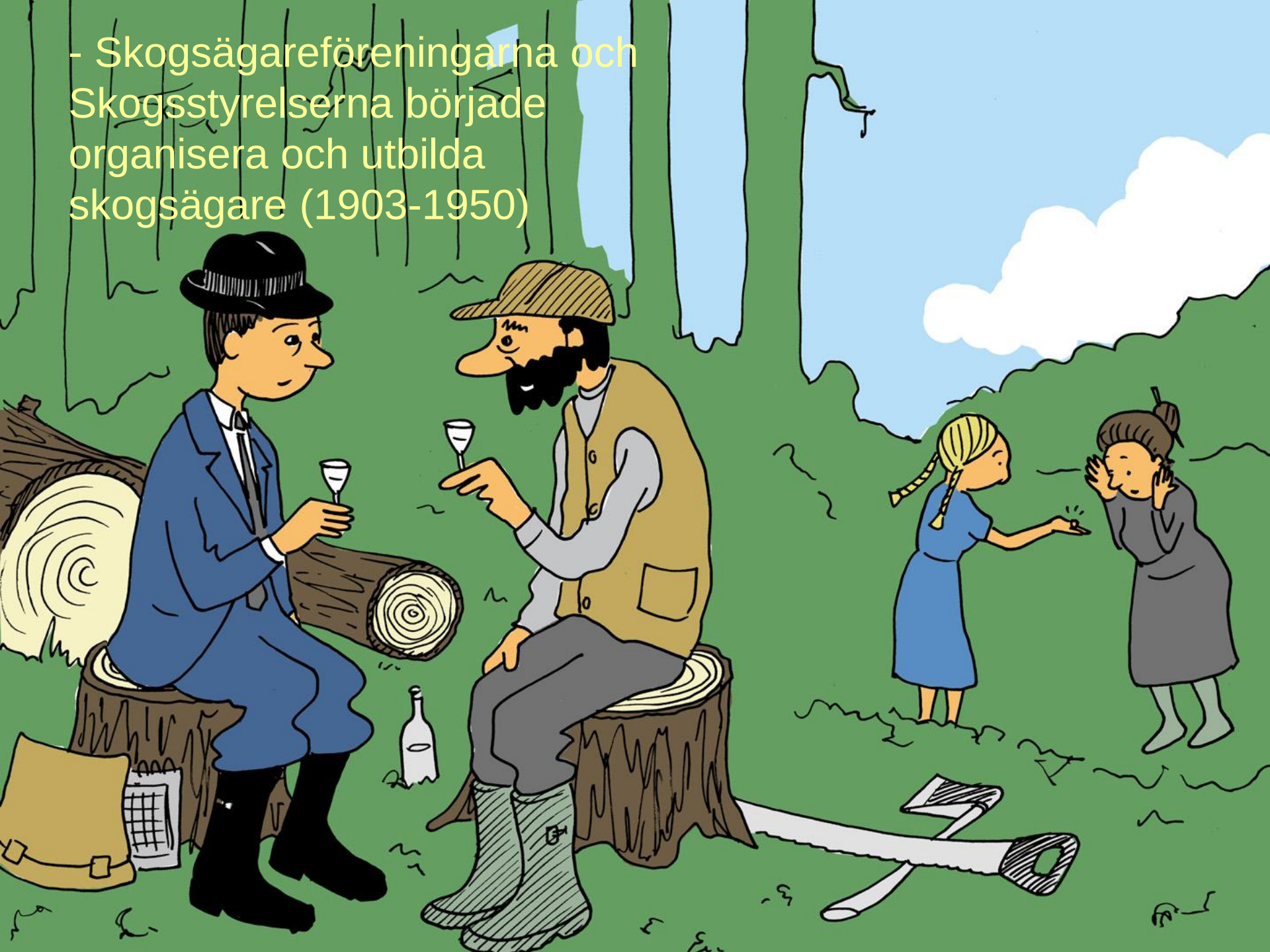
- Försämrade vattenkvalité i strömmande vatten
- Utsläpp av kemikalier i insjöar och havsvatten

Turbulensen och dess politiska konsekvenser

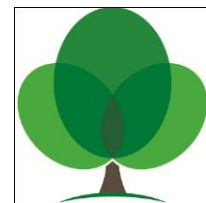

- Skogsägareföreningarna och Skogsstyrelserna började organisera och utbilda skogsägare (1903-1950)

Grunden läggs för den svenska modellen (1903-1950)

- Milliontals hektar skog fördelas till privata ägare
- Riksskogstaxeringen
- Skogsstyrelsen motiverar skogsägarna att återställa skogsmarken
- Skogsägareföreningarna organiserar och utbildar
- Regeringen uppnår sina två huvudmål med reformerna
- Skogsdikningsbidrag som arbetsmarknadsåtgärd, topp 1933

- Dagens flermålsskogsägare erkänner
allmänna intressen (1950-2000)

En modell anpassad till snabba förändringar (1950-2000)

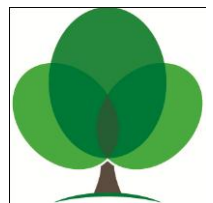
Miljörörelsen och ny Naturvårdslag

Starkare allmänna rättigheter

Produktionsinriktad skogspolitik

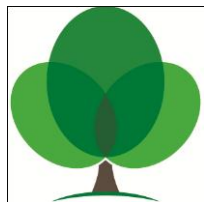
Starka brukanderättigheter för t ex jägarna

Förordningarna ersattes med delat ansvar

Miljöfrågor uppmärksammas

- Nya reningsverk runt 1960
- Flottning upphör runt 1970
- Ökat kalhyggesbruk med ökad utläckage av näringsämnen under hyggesfasens första år
- Mekanisering med tunga maskiner med oljespill och skadade skyddszoner runt vattendrag
- Uppföljning och inventering av skog och landskap

Ett modell anpassad till snabba förändringar(1950-2000)

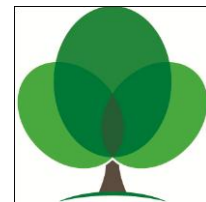
Icke-statliga organisationer ökar sina influenser

Tredje-parts skogscertifieringssystem

Rationella förändringar sker inom ägargrupperna

En förskjutning av värderingarna inom skogsägarkåren

Behov av nya plattformar för dialog

Lärdomar

- Sociala konflikter och ekonomiskt motiverade brott
- Markägande bönder utgör en stark politisk aktör
- Styrmedel som inspirerar ägarna att bygga långsiktigt
- Utbildning och samarbete praktik o forskning
- Inventering och uppföljning
- Tillit och väl definierade roller för aktörerna
- Faserna återspeglas globalt

